

осучаснення традиційного навчання, які покращують рівень освіти за допомогою впровадження інноваційних практик у вищій освіті України.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Шапа Н. М. Переваги та недоліки дистанційного навчання в сучасних умовах. *Освіта в умовах війни: реалії, виклики та шляхи подолання*. 2022. С. 73–77. URL: <http://surl.li/kgbjm>.
2. Марценюк Л. В. Дуальна освіта як засіб ефективного поєднання теорії та практики. URL: http://www.economy.in.ua/pdf/3_2021/12.pdf.
3. Матвеева К. В. Використання інструментів штучного інтелекту у написанні наукових досліджень: етичний аспект. URL: <http://surl.li/lyeqg>
4. Козир М. В., Іващенко А. В. Цифрові технології як інструмент консультативної діяльності в освіті дорослих. URL: <http://surl.li/lzude>.

УДК 373.016

Стрельников Віктор Юрійович,
доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри філософії і економіки
освіти Полтавської академії неперервної
освіти імені М. В. Остроградського,
м. Полтава

ЦІННІСНІ ОРІЄНТИРИ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ, ЯКА СТИМУЛЮЄ ІНДИВІДУАЛЬНУ ОСВІТНЮ ТРАЄКТОРІЮ ПЕДАГОГА В УМОВАХ ВІЙНИ

Потреба дослідження ціннісних орієнтирів неперервної освіти, яка стимулює в умовах війни індивідуальну освітню траєкторію педагога є актуальною, адже вчитель вирішує завдання Нової української школи з розвитку здобувача освіти за його індивідуальною освітньою траєкторією. Полтавська академія неперервної освіти ім. М. В. Остроградського системно проводить діяльність із вироблення технологій ефективного управління процесами створення індивідуальної освітньої траєкторії педагогами в умовах війни. Тому розглянемо ціннісні орієнтири неперервної освіти, яка стимулює в умовах війни індивідуальну освітню траєкторію педагога.

Аналіз педагогічної, філософської, психологічної та іншої літератури, проведений у наших дослідженнях [4–5; 6–11; 13 та ін.] і працях Л. Лебедик [1–

5; 13], вказує на потребу розвивати у педагога здатність до проектування індивідуальної освітньої траєкторії через ціннісні орієнтири неперервної освіти:

– цільовий орієнтир неперервної освіти в умовах війни охоплює мету оволодіння суб'єктами освітнього процесу знаннями, що передбачають аналіз, відтворення, узагальнення, інтерпретацію, оцінку знань, формування умінь і навичок, конструювання, розвиток творчого мислення;

– мотиваційний орієнтир неперервної освіти в умовах війни передбачає усвідомлене ставлення педагога до використання нових знань для проектування індивідуальної освітньої траєкторії, її ролі у вирішенні актуальних проблем;

– когнітивний орієнтир неперервної освіти в умовах війни вимагає знань педагога про сутність, технології, специфіку проектування індивідуальної освітньої траєкторії, комплексу умінь і навичок для проектування індивідуальної освітньої траєкторії; когнітивний орієнтир складають філософські, методологічні, загальнотеоретичні, фахові, методичні знання; проєктувальні, конструктивні, гностичні, комунікативні, організаційні вміння; позитивний педагогічний досвід;

– діяльнісний орієнтир неперервної освіти в умовах війни, необхідний для проектування індивідуальної освітньої траєкторії складають такі професійні вміння: проєктувальні (здатність проєктувати індивідуальну освітню траєкторію відповідно до мети освіти); гностичні (уміння набувати, поповнювати і розширювати свої знання з проєктування індивідуальної освітньої траєкторії, вивчати за допомогою сучасних діагностичних методів особистість здобувача освіти); конструктивні (уміння обирати оптимальні технології навчання й виховання здобувачів освіти, здійснювати оптимальне керівництво пізнавальними процесами здобувачів освіти); організаційні (здатність організувати проєктування індивідуальної освітньої траєкторії суб'єктами освітнього процесу і їхню навчальну активність згідно з метою освітнього процесу); комунікативні (уміння формувати міжособистісні взаємини учасників освітнього процесу);

– креативний орієнтир неперервної освіти в умовах війни реалізується для оригінального вирішення освітніх завдань проектування суб'єктами освітнього процесу індивідуальної освітньої траєкторії, в експромті й імпрровізації; є здатністю до створення інноваційного, нетрадиційного підходу до організації проектування індивідуальної освітньої траєкторії, вміння творчо вирішувати професійні проблеми;

– результативний орієнтир неперервної освіти в умовах війни передбачає зміни в особистості та професійній сфері педагогів, зокрема, збагачення ціннісних орієнтацій, розвиток відповідальності, моральних якостей, педагогічного такту, що сприяє проекту індивідуальної освітньої траєкторії.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Лебедик Л. В. Підготовка керівників гуртків до роботи з обдарованими дітьми в системі післядипломної педагогічної освіти. *Проектування розвитку та психолого-педагогічного супроводу обдарованої особистості в умовах воєнного стану* : матеріали наук.-практ. онлайн-конф., 23–25 черв. 2022 р. Київ : Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2022. 368 с. С. 149–157.

2. Лебедик Л. В. Підготовка педагогів для закладів позашкільної освіти на засадах партнерства у контексті Української Хартії вільної людини. *Формування національної ідентичності українця через цінності Української Хартії вільної людини*: науковий, методичний, інформаційний збірник Тернопільського обласного комунального інституту післядипломної педагогічної освіти, 20-21 жовтня 2022 р. / Редколегія: О. М. Петровський, В. С. Мисик, І. М. Вітенко, О. І. Когут, Ю. Ч. Шайнюк, Т. В. Магера, Ф. І. Полянський, С. В. Костюк, Н. Б. Стрийвус, Г. І. Герасимчук. Тернопіль: ТОКІППО, 2022. 491 с. С. 270–274.

3. Лебедик Л. В. Підготовка соціальних працівників у системі неперервної освіти до впровадження соціально-педагогічних технологій. *Неперервна освіта як засіб професійного зростання педагога*: науковий, методичний, інформаційний збірник Тернопільського обласного комунального інституту післядипломної педагогічної освіти, 25 лют. 2022 р. / Редколегія: О. М. Петровський, В. С. Мисик, І. М. Вітенко, О. І. Когут, Ю. Ч. Шайнюк, Т. В. Магера, А. Janowski, Ф. І. Полянський, Г. І. Герасимчук, Н. Б. Стрийвус. Тернопіль: ТОКІППО, 2022. 298 с. С. 154–158.

4. Лебедик Л. В., Стрельников В. Ю. Концептуальні засади підготовки викладачів вищої школи до проектування дидактичних систем в умовах магістратури. *Неперервна професійна підготовка фахівців в умовах формування спільного європейського освітнього простору* : монографія / за редакцією С. П. Архипової, О. П. Лещинського. Черкаси : ЧНУ, 2020. 335 с. С. 43–64.

5. Лебедик Л. В., Стрельников В. Ю., Стрельников М. В. Сучасні технології навчання і методики викладання дисциплін: навчально-методичний посібник для слухачів курсів підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів середньої, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти. Полтава : АСМІ, 2020. 303 с.

6. Стрельников В. Ю. Інтенсивне кооперативне навчання майбутніх фахівців. *Якість вищої освіти : чинники формування конкурентоспроможності випускників* : матеріали

XXXIX Міжнар. наук.-метод. конф., 23–24 січ. 2014 р.: у 2 ч. Полтава : ПУЕТ, 2014. Ч. 1. С. 210–212.

7. Стрельніков В. Ю. Можливості кооперативного навчання для формування й розвитку громадянської культури молоді. *Формування громадянської культури в Новій українській школі: традиційні та інноваційні практики* : збірник матеріалів конф. / за заг. ред. Г. Л. Єфремової, С. М. Луценко, Л. П. Івашини. РВВ СОППО, Суми, 2020. С. 174–179.

8. Стрельніков В. Ю. Партнерство суб'єктів освітнього процесу в технології ситуаційного навчання на засадах Української Хартії вільної людини. *Формування національної ідентичності українця через цінності Української Хартії вільної людини*: науковий, методичний, інформаційний збірник Тернопільського обласного комунального інституту післядипломної педагогічної освіти, 20–21 жовтня 2022 р. / Редколегія: О. М. Петровський, В. С. Мисик, І. М. Вітенко, О. І. Когут, Ю. Ч. Шайнюк, Т. В. Магера, Ф. І. Полянський, С. В. Костюк, Н. Б. Стрийвус, Г. І. Герасимчук. Тернопіль: ТОКІППО, 2022. 491 с. С. 413–418.

9. Стрельніков В. Ю. Техніки нейролінгвістичного програмування для створення кооперативних взаємин зі студентами. *Превентивна безпека людини в сучасних умовах* : матеріали Міжвузівського круглого столу, присвяченого Всесвітньому дню охорони праці, 28 квіт. 2017 р. Полтава : ПУЕТ, 2017. С. 26–28.

10. Стрельніков В. Ю. Філософія компетентнісного підходу у неперервній освіті вчителя. *Лише той Учитель, хто живе так, як навчає* : матеріали Всеукр. наук.-практ. онлайн-конф. з міжнар. участю, присвяченої Всесвітньому дню філософії, 17 листоп. 2022 р. / уклад.: Л. Литвинюк, М. Чиркова. Полтава : ПАНУ, 2023. 298 с. С. 229–234. URL: <http://pano.pl.ua/nml/elektronni-vydannia-poippo>

11. Стрельніков В. Ю. Філософія проектування випереджувальної післядипломної педагогічної освіти на засадах компетентнісного підходу. *Інноваційні технології розвитку особистісно-професійної компетентності педагогів в умовах післядипломної освіти* : зб. наук. статей у 3-х ч. / за заг. ред. О. В. Зосименко, Г. Л. Єфремова. Суми, 2020. Ч. 1. С. 160–167. URL : <http://dspace.pnpu.edu.ua/handle/123456789/16837>

12. Трубавіна І. М. Шляхи формування культури миру і толерантності у дітей в закладах загальної середньої освіти в умовах військового конфлікту в Україні. *Духовно-інтелектуальне виховання і навчання молоді в XXI столітті* : міжнар. кол. монографія / Всесвіт. наук. ноосферно-онтолог. тов-во, Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди, Асоц. рос. вчених штату Масачусетс та ін.; за заг. ред. В. П. Бабича, Л. С. Рибалко. Харків : ВННОТ, 2019. С. 352–355.

13. Lesya Lebedyk, Viktor Strelnikov. Educational space of continuous education of teachers: a facilitating approach. *Educational space: post-non-classical perspectives* / Eds. Dimitrina Kamenova, Svitlana Arkhypova. Varna: Varna university of management, 2023. 261 p. P. 128–157. DOI: <https://doi.org/10.54055/mbmj2917>

УДК 378.091.12(075.8)

Тобонька Надія Михайлівна,
здобувачка другого (магістерського) рівня
вищої освіти спеціальності 073
Менеджмент Тернопільського
національного педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка, м. Тернопіль;